

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Virtute ac Sacrameto Pœnitentiæ

Bosco, Jean a

Lovanii, 1670

Concl. X. Regulariter & per se loquendo peccat mortaliter, qui sinè justa causa non implet pœnitentiam, impositam pro peccatis mortalibus numquam confessis, aliàs solùm venialiter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73393)

213. Obiectio.

Si dixeris; facta Confessione; & imposita satisfactione; jam satis notabiliter inchoatum est Sacramentum Pœnitentiæ; nam Confessio est pars quasi essentialis, satisfactio autem pars integralis, & quidem gravis, si pœnitentia sit gravis pro gravibus delictis. Cur ergo non sit gravis irreverentia Sacramentum Pœnitentiæ, sic inchoatum, relinquere imperfectum?

Responsio.

Propter onus, quod imponitur, licet enim ejus acceptatio non debuerit esse omnino libera; equidem quia tanta diversitas est inter Confessarios in impositione hujus oneris majoris, vel minoris, fideles communiter non apprehendunt notabilem irreverentiam in eo, quod pœnitens recuset pœnitentiam, nolens ab hoc Confessario absolvi, sed experiri judicium seu sententiam alterius Confessarii, quod non habet locum in Sacramento Baptismi, aut Sacrificio Missæ. Interim res non caret difficultate, quam optime proposuit Arriaga; an autem ei per omnia satisfactum sit, relinquo judicio Lectoris; ego, ut verum fatear, non video quid aliud responderi possit.

Occurritur.

Transeamus itaque ad ultimam partem Conclusionis: nam quod Aliqui præterea obijciunt, Confessarium posse obligare pœnitentem ad implendam pœnitentiam, priusquam illum absolvat, per se loquendo falsum est, si loquamur de satisfactione merè vindictiva; & quando per accidens verum est, de quo Conclusionem sequenti in principio, supponitur voluntas recipiendi Absolutionem; quâ proinde cessante, cessat præceptum Confessarii, & per consequens obligatio pœnitentis. Igitur nullius momenti hæc obiectio.

214.

Nunc quod atinet ad ultimam partem Conclusionis; videlicet, Pœnitens regulariter & per se loquendo tenetur pœnitentiam acceptam adimplere: Cajet. tom. 1. opus. tract. 6. q. 2. ad 2. non tantum negat, pœnitentem teneri ad acceptandam pœnitentiam; sed, etiamsi acceptet, teneri ad implendam. Et videtur sanè, inquit Suarius disp. 38. sect. 7. n. 1. magis consequenter loqui; quia illa acceptatio non est votum, nec promissio, sed tantum simplex propositum: si ergo præceptum Confessoris per se non inducit obligationem, nec acceptatio illam inducet. Ita Suarius.

Sed non assentior;

quia dum pœnitens acceptat satisfactionem, hoc ipso se subjicit Confessario, non tantum quoad remissionem culpæ; sed etiam quoad remissionem pœnæ, quid ni ergo teneatur stare ejus sententiæ? Ita docet Scotus 4. dist. 19. q. un. n. 27. ibi: sed numquid pœnam, à Clave non errante impositam, tenetur pœnitens adimplere? Respondo, quod sic; si velit se submittere Sacerdoti huic, & quantum ad Absolutionem culpæ, & quantum ad susceptionem pœnæ totalis correspondentis; quia tunc obligatur præcepto Ecclesiæ, cui se voluntarie subijcit.

Statu.

quæcumque inchoaptissimi, aut Sacrificii, admodum gravem irreverentiam, postquam incepit solemnem, secluso omnino quæcumque inchoaptissimi, aut Sacrificii, admodum gravem irreverentiam, postquam incepit solemnem, secluso omni

Putas, quia magis consequenter loquitur, qui dicit: Populus non tenetur acceptare legem Principis, neque acceptam adimplere, quàm ille qui dicit: Populus non tenetur acceptare legem Principis, acceptam autem tenetur adimplere? Sanè quamvis Nonnulli sint, qui existant, acceptationem populi esse necessariam ad legis obligationem; nemo tamen docet, legem acceptam non obligare. Ergo similiter, est ad obligationem satisfactionis foret necessaria acceptatio pœnitentis, equidem minus consequenter loquitur, qui negat obligationem satisfactionis, à pœnitente acceptatam.

Nec obstat; quod illa acceptatio non sit votum, nec promissio; quia licet per eam subjicitur pœnitens, quoad vindicationem peccati, Judici habenti potestatem ligandi, supposita subjectione & consensu Rei; ergo deinceps non est ipsi liberum resistere à sententia lata. Nonne acceptatio legis est votum, vel promissio? Patet quod non: & tamen supposita acceptatione, lex obligat, est ante acceptationem non obligasset; quia jam tunc constat illam legem convenire communi bono totius populi. Ergo consimiliter in casu præfenti, postquam acceptatione satisfactionis, eo ipso constat, eam esse salutarem & convenientem pœnitenti, quid ni ergo obliget? Noli dubitare, si non vis errare in bonis moribus.

Si autem à me quaeritur, an hæc obligatio sit gravis. Respondeo citius & Dico decimo:

CONCLUSIO X.

Regulariter & per se loquendo peccat mortaliter, qui sine justa causa non implet pœnitentiam, impositam pro peccatis mortalibus numquam confectis, aliàs solum venialiter.

Obligationem tum acceptandi pœnitentiam, tum acceptatam adimplendi, ex genere suo esse mortalem, patet ex dictis Conclu. 8. de obligatione Confessarii eam imponendi; quia videlicet materia de se gravis est, pertinet ad Religionem seu reverentiam debitam Sacramentis, immo quodammodo ad iustitiam divinam; quia per satisfactionem redditur Deo æquivalens moraliter pœnis, alioquin secundum iustitiam vindictivam hæc, aut in futuro sæculo in Purgatorio exsolvendis.

Interim Doctores communiter docent, Ex levitate hanc obligationem in individuo subinde tantum esse sub veniali, ut constat ex generali regula peccatorum, quæ ex levitate materiæ venialia fiunt. Erit autem levis materia (in

215. Responsio. tur signum mento sua. cii.

216. Obligatio satisfactio nis ex genere suo est mortalis.

216. Obligatio satisfactio nis ex genere suo est mortalis.

Ex levitate materia est venialis.

Ccccc 2

dicō in illa sententia eum mortaliter peccasse ac si nihil omnino dixisset. Sin autem recitaverit totam Salutationem exceptis his verbis: *Nunc & in hora mortis nostrae amen*, existimo eum tantum peccasse venialiter: ratio, quia non omisit partem notabilem, sicut in priori casu. Nam pars notabilis alicujus orationis est, quā omisā moraliter censetur omisā ipsa oratio.

221. Quid si poenitentia in se sit gravis pro levis peccatis?

222. Responso Auctoris.

223. Objectio.

Hæc sententia sic explicata est prima pars nostræ Conclusionis contra Suarium supra, & Omnes illos, qui existimant, gravitatem hujus obligationis non esse desumendam ex peccato, pro quo satisfactio imponitur, sed ex materia, quæ præcipitur; prout existimat Card. Lugo disp. 25. n. 74. Qui propterea, & magis consequenter quam Suarius, ad secundam questionem supra propositam: An si poenitentia sit res in se gravis, v. g. jejunium, impositum tamen pro peccatis venialibus, aut mortalibus pro confessis, peccet mortaliter, qui non jejunat? Respondet affirmativè, contra Suarium supra, ubi absque aliqua limitatione docet, ex parvitate materiae peccati venialiter, si confessio fit de solis venialibus.

Probat autem Card. suam sententiam; quia poenitentia levis, imposita pro peccato mortali, non obligat sub mortali: si autem materia gravis, v. g. jejunium, imponatur pro multis peccatis venialibus, non apparet cur non obliget graviter, cum oriatur à potestate Judicis, & res præcepta sit gravis, & capax præcepti gravis. Hæc ille.

Sed responso patet ex dictis; nam poenitentia in se levis, imposita pro peccato mortali, secundum me, obligat sub peccato mortali; ergo simili ratione, materia gravis ex se, imposita pro peccato veniali, solum obligat sub peccato veniali, quæ est secunda pars nostræ Conclusionis. Ratio; quia illa materia gravis in se, formaliter est levis, quia causa est levis, & ideo licet oriatur à potestate Judicis, nihilominus est incapax præcepti gravis; quia Iudex non potest quæcumque etiam gravia graviter præcipere pro suo libitu, sed dumtaxat existente justâ & rationabili causâ; nulla autem est justa ratio imponendi obligationem mortalem pro levi peccato, ac proinde talis lex excedit potestatem Confessarii in tali casu, quandoquidem foret injusta & irrationabilis, magis cedens in destructionem, quam in edificationem. Enimverò cum non sit obligatio confitendi venialia, sed multis aliis remediis exiari possint; meritò homines averterentur ab eorum Confessione, si passim Confessarii possent illos obligare sub mortali ad acceptandam, & implendam satisfactionem, utpote obligatio omnium iudicio gravissima.

Dices; bene potest ex actione libera oriri obligatio ad aliud, quod ex ipsa consequitur: aliter nequidem sub veniali obligaretur poenitens, cum nequidem sub veniali teneatur con-

fiteri. Item nemo tenetur suscipere Ordines sacros, nequidem sub veniali peccato, & tamen si liberè suscipiat, non potest fugere obligationem gravem, quæ sequitur susceptionem Ordinum de recitando divino officio, de observanda castitate &c.

Respondeo; me totum illud libenter concedere: sed quid ad propositum nostrum? Nam obligatio sub veniali, quæ sequitur ex Confessione, & Absolutione venialium, non est tanta, ut meritò possit homines retrahere à Sacramento, quod Deus voluit esse medicinam quasi quotidianam, contra peccata quasi quotidiana, immo verè quotidiana; à qua tamen medicina, sicut dixi, meritò homines averterentur, si Medicus posset præscribere, & præscriberet satisfactionem sub peccato mortali; sed quando solum sub peccato veniali. Et verò Sacramentum Ordinis nonne Deus instituit ut passim ab omnibus susciperetur? Perpicuum est quod non, & ideo Ecclesia potuit annexere obligationem gravem servandæ castitatis, legendi divinum officium &c. estò indè multi homines avertantur à susceptione illius Sacramenti.

Dicitur.

224. Instantia.

Urget aliquis cum Lugone supra n. 75. hæc obligatio satisfaciendi pro peccato veniali, propriè loquendo non succedit obligationi vitandi peccatum veniale, quæ erat levis; sed potius obligationi, & debito passivo patiendi poenam temporalem, quod relictum fuit ex culpa veniali: hoc autem debitum, seu hæc obligatio non erat ad culpam gravem aut levem, sed ad poenam. Et quidem erat obligatio gravis, hoc est, ad poenam gravem; erat enim obligatio ejusdem rationis cum illa, quæ remanet ex culpa etiam mortali jam remissa ad poenam temporalem; quæ obligatio commutatur in obligationem satisfactionis sacramentalis: & potest contingere, quod aliquis debeat majorem poenam temporalem propter multa venialia, quam alius propter mortalem culpam jam remissam.

Respondeo; quidquid sit de hoc excessu, solvitur, poena Purgatorii, estò gravis comparative ad poenam fori civilis, equidem in foro Dei simpliciter & absolute est levis.

Si inferas; ergo neque poena gravis, pro peccato mortali imposita, graviter obligabit; nam solum imponitur ad redimendam poenam Purgatorii.

225. Alia instantia.

Resp. Neg. Conseq. quia causa ex qua remanet illa poena, est gravis, scilicet peccatum mortale, cujus malitia infinite quodammodo excedit seu superat malitiam peccati venialis, tum propter repugnantiam cum amicitia Dei, & visione beata, tum propter poenam æternam, quam meretur. Ex quo fit, ut plura peccata venialia, per se loquendo, nunquam constent unum peccatum mortale quoad gravitatem culpæ, jam autem in imponenda satisfactione

In imponenda satisfactione magis attendenda

CCCC3

est gravitas criminis, quam potest. Trident.

tionem non tam attendenda est gravitas, aut levitas poenae, quam bene gravitas aut levitas causa, ex qua oritur obligatio ad poenam. Hinc Trident. sess. 14. c. 8. Debeat sacerdos Dominis, quantum spiritus & prudentia suggesterit, pro qualitate criminum...

226. Objectio. Sed dicit aliquis; quando constat de remissione totius poenae, non est imponenda ulla satisfactio, & si constat de remissione partis poenae; tanto minor poenitentia est imponenda; ergo magis attendi debet quantitas poenarum, quam qualitas causae; praesertim cum frequenter culpa remissa sit, antequam satisfactio imponatur, ut patet in Confessione iterata eorumdem peccatorum. Quod autem dicat Trident. Pro qualitate criminum, non mirum, quia ex qualitate criminum, cognoscitur quantitas poenarum.

Diluitur. Respondeo; planè cognoscitur, & ideo magis attendenda qualitas criminum, quam quantitas poenarum: quia illa magis cognoscibilis est, & ideo ei poenitentia proportionanda, nisi forte aliunde constet poenas jam totaliter, vel ex parte remissas, quod merè per accidens est, & rarissimè constat.

Non igitur solae poenae sunt attendendae, sed magis principaliter ipsa causa, ex qua oritur obligatio ad illas poenas, ita ut, licet eadem poenae deberentur pro peccato mortali & veniali, & eadem poena imponeretur pro utroque peccato, equidem imposita pro peccato mortali, graviter obligaret, imposita autem pro veniali, solum venialiter: quia licet utraque sit res in se gravis, attamen una est formaliter levis, quia imposita propter peccatum, quod non est materia necessaria, nequidem sub peccato veniali, Sacramenti Penitentiae, per consequens quod non est materia necessaria satisfactionis sacramentalis: altera autem est res etiam formaliter gravis; quia imposita propter peccatum, vel poenas debitas peccatis, quae per se loquendo sunt materia necessaria Sacramenti Penitentiae & satisfactionis sacramentalis.

227. Proinde licet Sacramentum de solis peccatis venialibus, aut mortalibus antea dimissis, sit tam proprie Sacramentum, quam Sacramentum de mortalibus nunquam confessis, equidem non est Sacramentum tam grave; quia non tam necessarium, & ideo mutilatio ejus non tam graviter peccaminosa, est poena, quae omittitur, in se considerata, sit sufficiens ad peccatum mortale. Breviter; nulla est justa ratio praecipendi illam poenam sub gravi obligatione; ergo Confessarius non potest eam sic praecipere.

Nulla est justa ratio praecipendi gravem poenam sub gravi obligatione pro peccato veniali.

Non dico; Nullam posse occurrere rationabilem causam, iniungendi rem in se gravem, sed, iniungendi eam sub gravi obligatione, quae sunt multum diversa: nam potestas civilis potest praecipere rationabiliter auditionem, v. g. Millia, quae est materia per se sufficiens ad peccatum mortale, ut patet ex praepcepto Ecclesiastico; tamen non potest illam praecipere sub gravi obligatione, quia haec auditio ad finem politicum, quem solum intendit potestas civilis seu politica, parvam habet proportionem, quae tamen proportio consideranda venit, juxta Suarium supra, ad formandum prudens iudicium de gravitate materiae.

Dices; fieri potest, ut poenitens confiteatur multa, & gravia peccata venialia, & gravia peccata mortalia prius adhuc confessis; ne autem leviter aestimet peccata venialia, & ea sine scrupulo frequentet, atque ita se periculo peccandi mortaliter exponat, videtur necessarium imponere gravem poenitentiam; praesertim cum, quando tales confitentur sine magna Contitione, probabilissimum sit, si adhuc longè plura restare persolvenda in Purgatorio, quam quibus delendis ea poenitentia sufficiat. Quare cum sit tanta condignitas poenae, ab iis meritis, nulla apparet ratio, cur eam Sacerdos non possit iniungere. Ita Coninck disp. 10. n. 81. Adit: Non credo tamen Sacerdotem unquam teneri tam gravem poenitentiam pro ejusmodi peccatis imponere, nisi quando hoc credit necessarium, ut poenitentem a peccando conservet.

Nec ego credo, maximè si loquatur de gravi poenitentia materialiter, & formaliter; immo credo, non posse imponere, nisi quando alioquin esset periculum proximum peccati mortalis; sed tunc illa poenitentia non erit merè vindicativa, de qua hic tractamus, sed medicinalis, quae indubie obligat sub peccato mortali (si non ex praepcepto Confessarii, sedtem ex virtute opposita illi peccato mortali) etsi in se minima foret.

Non nego ergo, posse imponere poenitentiam materialiter gravem, quod solum probat argumentum Regii; sed dico, non posse imponere poenitentiam formaliter gravem, propter rationes superius allegatas, praecipue; quia sic homines merito averterentur à Confessione venialium peccatorum.

Hinc consequenter assero; poenitentias primitivae Ecclesiae, si quae forte inveniantur materialiter graves pro levis peccatis, non obligasse, nisi sub veniali. Similiter puto; si quis omisset plures leves poenitentias praecedentium Confessionum, tamen in hac Confessione omnes illae simul rursùm iniungerentur, nihilominus ad eas omnes simul poenitentem tantùm obligari venialiter. Sin autem poenitentiam, impositam pro mortali nunquam confesso, invincibiliter non impleverit, non

230. Duplex argumentum Lugonis.

231. Respondeo ad secundum.

Responsio ad primum.

232. Aliqui negant Confessionem poenitentiam sub levi obligatione.

Lugo.

Seet. 13. De Satisfactione sacramentali. Concl. 10. 943

non mirum si postea debeat eam implere sub peccato mortali, quia prius sic obligabat, & Confessarius eandem nunc imponens penitentiam in Confessione venialium, non intendit priorem obligationem auferre, sed superaddere obligationem aliquam venialem, proportionatam peccatis venialibus iam jam confessis.

230. Ex dictis haud difficilis erit solutio duplicis argumenti Lugonis supra n. 76. Si aliquis, inquit, promitteret jejunium ad finem hunc satisfaciendi pro suis venialibus, votum illud obligaret sub mortali; ergo si ad eundem finem praecipitur jejunium a Confessario, obligabit eodem modo graviter.

Præterea Prælati si ad eundem finem præcipere subditis jejunium hodiernum, ut placereat Deus, offensus nostris peccatis venialibus, illud præceptum obligaret sub mortali: cur ergo præceptum Confessarii, qui est Superior & Judex legitimus, non æquè graviter obligabit, cum Confessarius præcipit jejunium ad eundem finem?

231. Respondeo: Prælatum posse præcipere jejunium sub gravi obligatione, etiam sine ordine ad ullum peccatum præcedens, dummodo sublit alia rationabilis causa; Confessarius autem non nisi per ordinem ad peccatum, & penam ex peccato relictam. Deinde Superior per suum præceptum sub peccato mortali, non reddit Sacramentum Penitentiae odiosum, nec avertit homines ab eo; secus Confessarius, ut dictum est, & ideo Superiori competit illa potestas, non Confessario, qui non habet potestatem nisi utilem & convenientem ipsi Sacramento, cujus est minister, per consequens cujus susceptionem magis debet promovere, quam impedire seu retardare.

Per idem respondeo ad primum; scilicet, per illud votum penitentis, quod est plane liberum, nemo avertitur à frequentatione hujus Sacramenti; & deinde ad plura potest quis seipsum obligare, quam possit obligari à Confessario, ut patet in voto perpetua Castitatis, & similibus.

232. Atque hic fuisset finis hujus Conclusionis, nisi Aliqui apud Lugonem supra n. 59. negassent Confessario potestatem imponendi gravem penitentiam sub veniali, est Prælati fortasse posset rem gravem præcipere sub veniali. Probant: quia Confessarius non obligat in persona sua, sed gerens personam Dei, & juxta institutionem Sacramenti, cujus vim ipse minister temperate non potest.

Confirmari potest, inquit Lugo, ex Sacramento Matrimonii, in quo non fieret procul dubio Sacramentum, si contrahentes vellet se obligare solum sub veniali: nam institutio Sacramenti exigit obligationem gravem juxta capacitatem materiae: sic ergo institutio hujus judicii videtur exigere obligationem gravem

juxta capacitatem materiae, ita ut sententia obliget reum, sicut in judiciis humanis, scilicet juxta gravitatem vel levitatem materiae, de qua agitur. Hæc ille.

Verum quis non videat disparitatem inter Sacramentum Matrimonii, & Sacramentum Penitentiae? Nam, ut fatetur Lugo, & verissimum est; Sacramentum Matrimonii nequit subsistere absque gravi obligatione, quoniam Matrimonium requirit consensum, seu potius essentialiter est consensus, quo conjuges tradunt jus perpetuum in mutua corpora ad usum conjugalem, quod objectum non recipit magis & minus, sed omnium iudicio gravissimum est, quia obligatio ad rem gravissimam, immediatè præscripta ab ipso Deo institutore Sacramenti: at verò iudicium sacramentale, communi calculo, potest absolute stare absque ulla obligatione, non dico gravi, sed etiam levi; cur ergo non poterit stare cum obligatione levi in materia gravi, quando ita expedit saluti penitentis?

233. *Debent Sacerdotes*, inquit Trident. loco præcipit præcitato, *salutares & convenientes satisfactiones iniungere*. Non sic ergo attendenda qualitas delicti, ut Sacerdos obliviscatur facultatis & salutis penitentis. At verò in Sacramento Matrimonii non attenditur nisi bonum Sacramenti, prolis, & fidei. *Tria*, inquit Florent. in Decret. Eug. *sunt bona Matrimonii. Primum, proles suscipienda, & educanda ad cultum Dei. Secundum, fides, quam unus coniugum alteri servare debet. Tertium, indivisibilitas Matrimonii, propter hæc, quod significat indivisibilem conjunctionem Christi & Ecclesie*. Itaque obligatio Matrimonii immediatè præscribitur, ut mox innuimus, ab ipso Deo institutore Sacramenti; secus obligatio satisfactionis, cujus impositionem secundum facultatem penitentis reliquit Deus immediatè determinationi Confessarii.

Et quamvis hanc determinationem faciat nomine Dei, vel ex hoc ipso tantò melius cognoscitur, quomodo possit leviter obligare in materia gravi, cum plerique concedant Deum rem gravem posse præcipere sub levi obligatione. Quidquid contradicat Dicastillo disp. 14. n. 32. dicens: unde nec ipse Deus id posset facere, involvit enim contradictionem; nam sicut involvit contradictionem, esse propriè loquendo præceptum aut legem, & non inducere obligationem: ita propriè loquendo contradictionem involvit, esse legem aut præceptum grave (id est de materia gravi præcepta, ex qua gravitas præcepti desumenda est) & non resultare obligationem gravem, nam (ut aiunt Philosophi) sicut se habet simpliciter ad simpliciter, ita magis ad magis. Hæc ille.

Sed ex falso supposito; videlicet, præceptum leviter obligans in materia gravi, esse præceptum

233. Respondeo etiam argumentis

Trident.

Florent.

234. Deus potest rem gravem præcipere sub levi obligatione. Dicastillo.

Præceptum leviter obligans in materia gravi, esse præceptum

230. Duplex argumentum Lugonis.

231. Respondeo etiam ad secundum.

Respondeo ad primum.

232. Aliqui negant Confessario potestatem imponendi gravem penitentiam sub levi obligatione.

Lugo.

reia gravi
potius di-
cendum le-
ve. quam
grave præ-
ceptum.

235.
Ex quo de-
sumatur
gravitas
præcepti

Multæ Con-
stitutiones
Religionum
solum obli-
gant ad pec-
nam.

236.
Sententia
Medinæ.
Confessari-
um posse
leviter obli-
gare in
materia
gravi; à Su-
periore vocatur
probabilis.

Auctor exi-
stimat eam
probabilio-
rem.

præceptum grave, nam potius dicendum leve, quia obligatio levis. Unde præceptum non dicitur grave, quia de materia gravi, sed quia graviter obligans; & ita verissimum est, quod sicut involvit contradictionem esse proprie loquendo præceptum, & non inducere obligationem, ita proprie loquendo contradictionem involvere, esse præceptum grave, & non graviter obligare.

Igitur non ex sola materia gravi delimitur gravitas præcepti, sed ex materia gravi, & voluntate Legislatoris, quæ est anima legis, à qua proinde lex habet totam suam vim obligandi. Talis ergo est vis illa obligandi, & per consequens obligatio passiva in subdito, qualis illa fuerit voluntas, obligatio utique gravis, si voluntas fuerit gravis, id est, si Legislator voluerit graviter obligare; levis autem, si voluntas fuerit levis, id est, si leviter voluerit obligare.

Interim lex obligans leviter in materia gravi, non est lex simpliciter seu adæquata capacitati materiæ, ut patet, sed potius secundum quid seu inadæquata; talem autem legem esse possibilem, constat ex multis constitutionibus Religionum, quæ solum obligant ad penam, cum alioquin, si voluissent Superiores, obligassent etiam ad actum; cur ergo non possent fieri similes constitutiones, obligantes ad actum sub peccato veniali tantum, tamen, si voluissent Superiores, obligassent sub peccato mortali? Non video in eo ullam contradictionem, quamvis ordinariè Legislator, uti etiam Confessarius, conceatur præcipere adæquatè, id est, graviter in materia gravi, nisi aliud declarat.

Ceterum aliter posse facere Confessarium, docet Medina apud Suarium supra n. 5. qui & ipse eam sententiam vocat probabilem; licet enim, inquit, præcipiens non possit excedere gravitatem materiæ in imponenda obligatione; quia hoc superat potestatem, & non pendet ex sola voluntate; tamen satis probabile videtur, posse obligationem moderari infra materiæ gravitatem: quia in hoc non se habet tamquam agens naturale, ut necessariò agat secundum ultimum potentie suæ. Probabilis ergo videtur hæc opinio Medinæ. Hæc ille.

Ego autem existimo esse probabilior, sicuti probabilior & communior est sententia, quæ docet, Legislatorem posse præcipere materiam gravem sub levi obligatione. Enimvero superius diximus, determinationem quantitatis, & qualitatis satisfactionis, relictam à Christo arbitrio Sacerdotis, cur non etiam determinatio obligationis debeat ceteri relicta? Nam fieri potest, ut uni expediat ad salutem gravis materia cum levi obligatione, alteri autem gravis materia cum gravi obligatione; si ergo gravis materia absolutè sit capax levis obligationis, inducendæ per Legislatorem,

quando sic expedit bono communi, cur negabimus illam potestatem Confessario, quando sic fieri expedit salutem penitentis? Nullam prorsus video rationem, quæ ulteriorem mereatur refutationem.

Et ideo prosequendo propositam materiam, putà obligationem, quam habet penitens satisfaciendi pro peccatis secundum arbitrium Confessarii: quæro Primò; an sit necessaria intentio satisfaciendi, Secundò; quo tempore teneatur penitens implere suam penitentiam. Ad primam quæstionem Respondedo & Dico undecimò:

CONCLUSIO XI.

Satisfacit penitens suæ obligationi exequendo opus impossibile, est memoria obligationis penitus exciderit.

Satisfieri posse præcepto audiendi Missam & per consequens aliis præceptis Ecclesiæ abique intentione satisfaciendi, immo cum intentione contraria non satisfaciendi, tamquam probabile docuimus Disp. 5. Sect. finali Concl. 8. ad quam remitto Lectorem. Sed numquid eadem ratio præcepti sacramentalis, id est, satisfactionis sacramentalis? Numquid & huic satisfieri potest abique intentione satisfaciendi, immo cum contraria intentione non satisfaciendi?

Ita existimat Sanchez Sum. lib. 1. c. 13. n. 10. ubi sic ait: Satisfacit (Pœnitentiæ sacramentali) exequendo opera in pœnitentiam injuncta, dummodo pro alia re non applicentur, et si non adfit intentio implendi pœnitentiam, sed penitus ejus obligatio memoriâ exciderit. Quia hæc, et pote lex specialis, instar legis generalis obligat. Et n. 17. ita scribit: Tertio deducitur, idem dicendum esse de Pœnitentiæ sacramentali injuncta; illa enim verè impletur, si opus injunctum executioni mandetur cum expressa intentione illius non implendæ, nec opus est, ut mereatur ea intentio, sed satis est scire per illud opus impletam jam esse. Quia cum pœnitentia ex quodam Confessoris præcepto debeatur, idem de illa, quod de aliis præceptis sentiendum est.

Idem docet lib. 4. c. 13. n. 40. Quamvis, inquit, votum vel pœnitentia sint disjunctiva, nec facta alterius partis electione vovens aut penitens impleat alteram; immemor voti vel pœnitentiæ, vel habens intentionem non satisfaciendi illo actu: quia fortè voluit iterum implere, aut eligere alteram partem, manet liber à voto vel pœnitentia. Quia reverà implet substantiam rei promissæ, vel in pœnitentiam injunctæ quoad alteram partem: & votum

238.
Contrari-
um docet
vsquez.

& videtur
posse sen-
tentia Scoti.

239.
Probatur
ex ratione.

240.
Disparitas
inter præce-
ptum Eccle-
siæ & Con-
fessarii.

votum
hanc ve
Con
Traç.
ergo ill
à Coni
satisfacie
spondeo
junctam
pleat e
pœnis
quando
dato C
estò ibi
diendi
abique
Pro
4. dist.
satisfacit
voluntate
missam à
vel est pu
Item n.
tinuus,
macerati
illam lab
tendens i
occurrat
satisfacit
sacramen
intention
injunctum
narum l
Sed q
prà; ter
agere,
id est,
tentia;
intention
peccato
Absolu
nullaten
sacramen
per cot
prædict
similit
ut aliq
ut prob
Ex
ceptum
diebus
particul
vel illo
præcept
cularem
tionem
tention
luntate
particu
liculare
lem Pa